

Gunilla Kindberg redovisar kyrkoböckernas uppgifter om trillingfödseln i Lövsberg år 1796.

Bland åhörarna finns Lasse Pettersson (tv) och Lennart Johansson.

Hundra skyltar minner om gamla torp

BOXHOLM. Utmärkningen av ödetorp i Ekeby församling går alldeles utmärkt. Efter att hembygdsvänner och

orienterare hållit på i snart 40 år hade de häromkvällen hunnit fram till torp nr 99 och 100.

BILD: KARL-JOHAN NORÉN

B10

Lars Andersson (i mitten) har varit med och lett torputsättningen sedan starten för 39 år sedan. Bredvid honom står Ragnar Andersson som minns när Granängen revs.

BILD: KARL-JOHAN NORÉN

På vandring i Ekebys historia

BOXHOLM

Den satt som gjuten, den hundrade torpskylten i Ekeby församling.

Torpet Granängen under Öringe frälsegård där toffelmakaren bodde.

Ekeby hembygdsförening och Boxholms orienteringsklubb har hållit på att märka ut ödatorp varje år sedan 1968.

I ett reportage i Corren från den första utmärkningen står det att hembygdsföreningens ordförande Lars Andersson hälsade välkommen och erinrade om att man genom utmärkningen vill berätta för kommande generationer – när äppelträden och syrenbuskarna är borta – var torpen legat.

– Jag var gammal redan då, säger Lars, på sitt typiska skojfriska sätt när ett 30-tal personer samlats för att märka ut det nittiononde och hundrade torpet.

Slitstark ordförande

Lars är i hög grad fortfarande med och styr med arrangemaget och han är likaledes alltjämt, 39 år senare, ordförande för Ekeby hembygdsförening.

Kanhända för att det ska bli lite variation för Correns läsare är det dock Lennart Johansson som välkomsthälsar denna gång istället...

Det är onsdag kväll, det är ljumt och stilla, och vi står i en hage alldeles norr om bybildningen i Ryckelsby.

Torpet Lövsberg under Ryckelsby

frälsegård ska märkas ut. Den sist boende lämnade torpet 1906.

Gunilla Kindberg, en släktforskare som tycks ha bygdens alla kyrkböcker som huvudkudde, redovisar uppgifter om torparparet som bodde här i slutet på 1700-talet, Jonas Jonsson och hans hustru Maria Andersdotter.

Tragisk trillingfödsel

Först kom Greta, hon föddes och döptes 12 november 1796. Tre dagar senare föddes och döptes Petter samt en dödfödd dotter men Petter klarade inte livhanken mer än två dagar.

Fem dagar senare dog också den bara sju dagar gamla Greta och efter ytterligare åtta dagar fullbordades tragiken när mamman själv, Maria, avled av barnsörd, 37 år gammal.

– Så här var det, konstaterar någon äldre åhörare lakoniskt.

Visst, döden var på ett mer naturligt sätt närvarande än i dag, och torparen Jonas sörjde inte ihjäl sig. Han gifte om sig.

Vi lämnar Ryckelsby och åker i bilkaravan till Linnefors där ett nytt ställe, det hundrade ödatorpet, ska utmärkas. Sten Nilsson gräver ett rejält hål och hustrun Maragreta assisterar som cementblanderska. Varje järnstolpe med minnesskylt gjuts således fast.

Intresset har ökat

– Intresset för torputmärkningen har ökat väldigt med åren. Mycket beror på att Gunilla Kindberg och Klas Johansson gör ett så gediget forskningsarbete om de ställen som ska märkas ut, säger Lars Andersson.

Klas Johansson är kartfreeken i säll-

HITTA DITT TORP PÅ KARTAN

► På Boxholms orienteringsklubbs hemsida, www.boxholmsok.nu, finns alla utmärkta torp markerade på olika kartor

► Där finns också en förteckning över samtliga torp med uppgift bland annat om när den sist boende lämnade platsen.

► Arbetet med torputmärkning sker genom en särskild torpkommitté gemensam för de tre medverkande föreningarna.

► Ekeby församling omfattar bland annat Boxholms samhälle som räknas till södra delen.

En karta över den nordligaste delen av Ekeby församling. De röda prickarna visar de utmärkta torpen.

skapet. Han är omöjlig på att med hjälp av gamla häradskartor från 1800-talet lokalisera bortglömda ställen där även spåren i naturen bleknat bort.

Klas ser ingen märkbar brist i framtida utmärkningsobjekt. Särskilt inte som de tre föreningarna (sedan 2001 är också Föreningen Krafttaget medarrangör) som hjälps åt med arbetet är öppna för att bredda markeringarna till andra huslämningar än torp. Det har också redan gjorts i några fall.

Jubileumstorpet då, Granängen, vad finns att säga om det? Det var bebott i 77 år. 1931 lämnade änkan efter toffelmakaren Anders Johan Nilsson stället, hon hette Anna-Stina. Därefter stod huset tomt i många år, ungdomar roade sig med att panga fönsterrutorna och sedan revs det.

Nästa år blir det torputmärkning igen. Då i södra delen av Ekeby församling.

Karl-Johan Norén
Reporter
0142-36 96 27
karl-johan.noren@corren.se

